

Školení trenérů 3. třídy

Trenérská práce

Pohyb lehkých figur v italské hře

Pro hráče s úrovní ELA kolem 1500

Miroslav Tichý

V Prostějově 16.08.2025

Úvod

Cílem této práce je seznámit začátečníky s klasickým zahájením v otevřené hře – italská hra.

Nejprve se obecně budeme věnovat zásadám vývinu figur v zahájení, následně rozvineme základní principy a plány s vzorovou partií v italské hře

Zásady vývinu figur v zahájení

Vývin figur v začátku hry je velmi důležitý, při zanedbání častokrát může partie být velmi rychle rozhodnuta, a to především v otevřených hrách, kde v určitý moment hráč s výrazně lepším vývinem si může dovolit obětovat i materiál za smrtící útok

1. Rychlý

Netaháme jednou figurou v zahájení dvakrát, ztrácíme čas vývinu dalších

2. Aktivní

Vyvíjíme tak, aby figury ovládali, co největší prostor, tudíž logicky směrem do bitvy o střed šachovnice

3. Harmonický

Klíčové je vývin, který vytvoří souhru figur

Diagram č.: 1

Zde vidíte možnost aktivního, rychlého a harmonického vývinu střelce na pole g5, který vede k vytvoření základního motivu šachu - vazby

Italská hra

Jedno z nejstarších zahájení v šachu, hra je známa od 16. století, analyzovali ji italští šachisté, právě odtud vznikl název. V historii toto zahájení hrálo plno známých hráčů právě kvůli své dynamice, rychlosti vývinu figur a možnosti obětování materiálu za útok na krále. V současné době sláva tohoto zahájení nepatrně upadá, nicméně se i mírně „transformuje“ do

situaci pozičního manévrování různého typu. Nicméně hrají toto zahájení i světový velmistři, např.: Magnus Carlsen, Fabiano Caruana či Ian Nepomniachtchi.

1. e4 e5 2. Jf3 Jc6 3. Sc4 Sc5

Diagram č: 2

V diagramu vidíte klasické první tři tahy v italské hře, nyní se situace různé rozdělují:

- a) 4.c3 Jf6 5.d4 exd4 6.cxd4 Sb4+ 7.Jc3
- b) 4.c3 Jf6 5.d4 exd4 6.cxd4 Sb4+ 7.Sd2
- c) 4.d3 Jf6 5.Jc3 (nebo 4.Jc3 a 5.d3)
- d) 4.c3 Jf6 5.d3

Pro naše potřeby se budeme především věnovat variantám typu a) a b), které vzorově ukazují souhru, aktivitu a rychlost vyvinu. Varianty c) a d) spíše inklinují k pozičnímu lavírování.

Varianta A: 4.c3 Jf6 5.d4 exd4 6.cxd4 Sb4+ 7.Jc3

Diagram č: 3

Tah 4.c3 s následným d2-d4 přináší bílému více agresivních možností. Po obvyklém 4...Jf6 5.d4 exd4 6.cxd4 Sb4+ má bílý dvě možnosti.

Pokračování 7.Jc3 Jxe4 8.0-0 je spojené s obětí pěšce e4 za rychlejší vývin vede obvykle k velmi ostré hře, kde výsledek záleží na každém provedeném tahu.

Partie č: 1

Greco – NN r. 1620

1.e4 e5 2.Jf3 Jf6 3.Sc4 Sc5 4.c3 s možností d2-d4 4... Jf6 5. d4 exd4 6.cxd4 Sb4+ 7.Jc3 Jxe4 8.0-0 Jxc3 9.bxc3 Sxc3 10. Db3 Sxa1? Bohužel tento zisk materiálu zanedbal vývin a bezpečnost krále, nyní již je pozice u konce.

Najděte nejlepší pokračování?

Diagram č: 4

11. Sxf7 Kf8 12. Sg5! Je7 13. Je5 Sxd4

Najděte závěrečné pokračování?

Diagram č: 5

14. Sg6!! 14. d5 15. Df3 Sf5 16. Sxf5 Sxe5 17. Se6 Sf6 18. Sxf6 1 - 0

Partie nám názorně ukazuje význam aktivity figur s krásnou obětí věží za smrtící útok na krále.

Varianta B: 4.c3 Jf6 5.d4 exd4 6.cxd4 Sb4+ 7.Sd2

Diagram č: 6

Tah 7.Sd2 představuje druhou možnost, jak čelit šachu. Oproti předchozí variantě dochází spíše k pozičnímu boji.

Po 7...Sxd2+ (nebo 7...Jxe4 8.Sxb4 Jxb4 9.Sxf7 Kxf7 10.Db3+ s oboustrannými šancemi) **8.Jbxd2 d5!** Velmi důležitý protiúder v centru!**9.exd5 Jxd5 10.Db3 Jce7** (10... Ja5 11. Da4+ c6 je nepřesné z důvodu slabého jezdce na a5) **11.0-0** pozice je přibližně v rovnováze.

Bílý má plán využít aktivní postavení s izolovaným pěšcem. Černý naopak hraje principiálně proti izolovanému pěšci – snaží se eliminovat aktivitu figur bílého, např. výměnou, a hlavně blokuje izolovaného pěšce na poli d5.

Partie č.:2

Rojíček Vojtěch – Priehoda Vítězslav , r. 2013

1. e4 e5 2. Jf3 Jc6 3. Sc4 Sc5 4. c3 Jf6 5. d4 exd4 6. cxd4 Sb4+ 7. Sd2 Sxd2+ 8. Jbxd2 d5 9. exd5 Jxd5 10. Db3 Jce7 11. O-O O-O

Diagram č: 7 Dokázali byste zhodnotit pozici?

Pozice je v rovnováze, vysvětlení viz výše. Partie pokračovala:

12. Vfe1 c6 13. a4 Poměrně moderní plán s myšlenkou a5 – omezení pole b6, popř. až a6 s tlakem na c6, proto černý hraje 13... a5 14.Vac1 h6 15. h3 Jb4

Kde byste chtěli mít bílé jezdce? Na jakých polích by jim to nejvíce „slušelo“?

Diagram č: 8

Plán bílého je postavit jezdce na e5 a c5 s aktivní hrou

16. Je4 Jed5 17. Je5 Ve8 18. Df3 Ve7 19. Jc5 pro ucelení uvádím celou partii

19...De8 20. Ve2 mírná nepřesnost, následně partie vedla do rovnováhy 20... f6 21. Jg4 Vxe2

22. Sxe2 b6 23. Jd3 Sa6 24. Jxb4 Jxb4 25. Sxa6 Vxa6 26. Dg3 Kf8 27. Je3 Dd8 28. Jf5 Va7 29.

Dg6 De8 30. Dh7 De6 31. Jxh6 gxh6 32. Dxa7 a v 47. tahu bílý vyhrál 1-0

Poslední partie poukazuje na situaci, kdy soupeř zanedbá vývin a sílu centra soupeře

Partie č.:3

Jahnichen – Mueller r. 1987

1. e4 e5 2. Jf3 Jc6 3. Sc4 Sc5 4. c3 Jf6 5. d4 exd4 6. cxd4 Sb4+ 7. Sd2 Sxd2+

8. Jbxd2 O-O slabší tah.

Jaký tah měl černý zahrát?

Diagram č: 9

Nádherná pozice způsobená neaktivitou černého v centru

9. d5 Jb8 10. e5 Ve8 Nyní bílý ovládá naprosto celou šachovnici! 11. O-O Jg4 12. Ve1 d6

Jak byste nyní pokračovali?

Diagram č: 10

13. e6 fxe6 14. dxe6 d5 15. e7 Dd7 16. Dc2

Co by následovalo po 14 ...dxc4?

Diagram č: 11

15. Dxc4+ Kh8 16. Df7 s jasnou výhrou!

V partii pokračovalo Jc6 17. Jg5 g6 s možností Db3 s lepší hrou pro bílého, nakonec bílý partii vyhrál.

Závěr a shrnutí

Italská hra patří mezi nejstarší a zároveň nejdůležitější zahájení v otevřených hrách. Díky svému jednoduchému, ale dynamickému charakteru je ideální pro začátečníky. Zásady rychlého, aktivního a harmonického vývinu figur zde nabývají klíčového významu – zanedbání byť jen jednoho tempa často vede k nebezpečnému útoku soupeře.

Pro začínající hráče může být italská hra inspirací z důvodu rychlého potrestání chyb v případě zanedbání rychlého vývinu figur, nedokončené včasné rošády, nebo neobsazení centra šachovnice.

Italská hra po mnoho let patří k zahájením, které svou krásou spojují historii šachu s budoucností nových partií světových mistrů a všech ostatních šachových nadšenců.

Zdroje:

<https://my-chess.com>

Mega databáze 2020

https://chessklub.com/italian-game-opening/?utm_source=chatgpt.com

https://www.chess.com/openings/Italian-Game?utm_source=chatgpt.com